

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto :	Dobijo se	Cena Novin z Mariljnim listom i Kalendarom Srca Jezušovoga vküp je na leto :
Doma 3 K.	Novine, Marijin list i Kalendar Srca Jezušovoga pri	domá, če za več naročnikov na eden naslov se pošilajo 4 K.
v Ameriko 6 K.	KLEKL JOŽEFI,	če samo za ednoga 5 K.
za naročnike Marijinoga lista, če se jih več na eden naslov pošila, doma 2 K.	vpok. pleb. v Čerensovcih,	v Ameriko vsakomi naročniki na njegov lasten naslov 8 K.
v Ameriko vsakomi na njegov naslov 5 K.	Cseröld, Zalamegye. Naročnina i dopisi se tudi k tomi moro pošilati.	
Cena ednoga falata je domá za naročnike Marijinoga lista 4 filere, za nenaročnike 6 filerov.		

„Nišče nemre dvema služiti.“

— Mát. VI. —

Tak očivesna pravica je to, ka se človeki more čudno viditi, ka to posebi potrebno komi razložavati, pa je li tak vu vsakdenšnjem življenji, ka največ lúdih ne samo dvema, nego celo trem gospodom slúži.

Prvi teh gospodov — mí ga na prvo mesto denemo — je Bog. Bogi skoro ne človeka, ka v kakšo formo ne bi slúžo, naj si bode te že krščeník, ali pogan. Zautra, kda stáne si návadno vsaki zdehne k Bogi, pa večer, kda léže, tudi. Či je v nevoli, ali potrebčini, te ešče tisti skriči: „Bog moj,“ kí ga inda tajiti šče. Žáto právim, ka Bogi vsi slúžimo.

Drúgi teh gospodov, šteromi tudi vsi slúžimo, so naše vsakdenšnje telovne stvari: potrebčine. Za vrednoščov, hránov i oblekov beži vsaki človek. Vsaki si šče olejšati svoje življenje na zemli. Vsaki se skrbí za to, ka si konči na stáre dní malo ležeše življenje správi. To je slúžba, vu štero se lúdjé vprežéjo tú na zemli kí bole, ki menje, ali vsaki konči na telko, ka má kaj v zobe djásti. Pa či se zvršáva vu i ime bože, je dobra.

Trétji gospod pa, šteromi millione slúžijo na sveti, je šatan, kak ga sv. písmo imenuje: „gospodár toga sveta“, šteri po pravici ne bi meo tú iskati nikaj, pa záto li vnogo prijátelov má, kí njemi slúžijo pa celo med tistimi tudi, šteri sebé ešče med bože sinúj računajo.

Jezuš nam pa to právi, ka nanč dvema nemre nišče z celim srcem slúžiti. Od dvá guči Zveličiteo, ár kí sveti, mammoni slúži, tisti že šatani tudi slúži. Kí tak beži za svetom ino njegovimi vrednostmi, ka se poleg toga z Bogá spozábi, on je vu járem šatanov

vpreženi pa dokeč ne povrže toga bežanja, tečas se ne odslobodí verig pek-lénskoga neprijátela.

Za to nas opomína naš Zveličiteo, naj se ne skrbímo preveč za zemelska ár nam to ne hasni, samo škodi. Vnogo lúdih jé, kí Bogi slúžijo, pa neščejo šatani nikak slúžiti, pázijo si na dúše, greha se ogíblejo, liki v tom ednom, vu nepotrebnj skrbí za zemelska se nevejo obládati.

Takši lúdjé ne imajo mira noč i dén, si terejo glavé, premišlávajo si nad takšim, ka je ne od njih odvísno. Či ide deždž, je gláva bolí, zakaj je ne lepo vremen, či sunce sija, ka pa či ne bode deža. Či njim pomočnik na bránje ide, si dvá meseca naprej glavo terejo, ka bo, či ostáne, či je ne ostao, ka bo, či ga za težáka pošlejo, či je tam, ka bo, či merjé i spodobna.

Lúbi čtevci, v nevarni časaj živémo, ali z premišlávánjom takšim si li nikaj ne zmoremo. Ki si z božov svétov volov ne vej pomiriti srca, on je nesrečen človek na zemli, ár vu dné njemi je pamet ne pri deli, nemre opraviti pol telko, kak on, kí nihá míslí pa pamet na tisto obrné, ka pred seboj má. Vu noči pa ne ima pokoja, si nemre počinoti, ár ga skrb mantrá pa je po takšem od dnéva do dnéva menje vreden.

K čemi skrb i mišljenje? Čúj Gospoda, kí právi: »Ne skrbite se«. Nej tak: ne delajte, nego etak: skrbne míslí nihájte. Zakaj? Ár skrb je ne vaša. Skrb je boža. Tistoga Bogá je skrb, šteri nájbole zná ka vam je na hasek. Tistoga Bogá je skrb, šteri se ešče za nájménšo vtico, za nájdrobnešo korino skrbí na zemli.

»Što med vami zrasté víšiši z mišljenjom?« To so njegove reči. Jeli nišče? Zakaj si pa te tereš glavo, zakaj trápiš samoga sebé? Znáj, ka je Oča vu

nébi pa se skrbí za tebé. Ti slúži njemi pa včini tisto, ka pred seboj máš, ovo drúgo je pa vse nej tvoja briga. Te boš z zemelskim delom tudi Bogi slúžo pa on, kí odrastek dá, tudi tebé pomore k napredki vu pripravnom časi.

Bojna.

Naprej! Vsígdár naprej! Človik skoro ne bi vervao, ár prav zarazmiti nemremo, kak je mogoče nam stálno naprejiti. Gde so rusi? Ka delajo njúvi ogrumni šeregi, vnogi štúki, s šterimi so nas preminočo jesén tak grozovitno napádali. Gde so? Bežijo? Ja. V májuši smo je v beg spravili, pa od tistih máo se več nemre staviti. Pa zobstom gučijo naši sovrážniki, ka rus samovolno ide nazáj. To bi nájvékša norija bila, ka bi se biti dáo pa bi bežao te gda njemi ne sila. Ne samovolno! prisiljeni je. Dogodki ovih drúgih bojišč so skoro ne spomínanja vredni poleg tistih, šteri se zdaj na Rusko-Polskom godijo. Približáva se kunec. Slednja pribežališča, sledjen faláček polske zemlé trgamo že rusi z rok. Ešče pár dní, pa de stároslavna polska zemla odslobodjena rususkoga járna.

Polski národ si odejhne, se predráni z sna, ár po toj slávnoj odslobodítvi de sí kak na spánje mislo, na več stoletno robstvo. Negda slávna, negda mogočna, stárodávna Polska je slobodna. Národ smo obúdili z smrtnoga spánja, národ šteroga je v sužnom robství meo nezvesten, krvoločni brat, Rus.

Odsloboditev Polskoga, je nájlepši dobiček naših velikánskih bojov, ár smo si v polskom národu prijátla, brata spravili, šteri se slávno zná boriti proti vsakomi, ki národe, njihov

jezik pa njho čutenja šče v blato zaklačiti. — Ali glejmo poročila zádnjih časov!

Z rususkoga bojišča: Na Vélke Meše dén je nemško vojno poveljništvo slédéča jávilo: *Below* generál je okoli *Kupišky* mesta sovražnika proti Sevri pritisno pa 2.350 rusov vlovov. Z trdnjave *Kovno* so rusi vövdri, alí nazaj so stírani, zvün tistih 1000, štere so vlovili. Leopold bavarski vojvoda je pa prédro vojno linijo pri mesti *Losice*.

Kovno. Nájvékša zgüba na ruse gledoč je spadáj trdnjave *Kovno* bila v preminočem tjédni. Dén za dnévom so prišla poročila, ka nemci či duže bole stiskávlejo to velko trdnjavo. Augustuša 18-ga je prišeo glás ka so 3 trdnjave gráda *Kovno* v nemških rokaj. Na drügi dén je pa že celo mesto spadnolo. Vlovenih je tü 3.900 rusov. 400 štükov pa vnogo strliva je pláčalo nemško zmágo. Trdnjavo so nemci z ednim grozovítnim napádom posvojili.

Trdnjave grada *Novogeorgievsk* so zandrügim prisle v nemške roke. Na zadnje je spadnola tüdi tá trdnjava. Več kak 80.000 rusov je zgrablani i do 400 štükov zaplenjeno.

V tom časi so združene nemški pa naši šeregi, do slednjega rususkoga gráda, *Brest-Litovska* prišli. Obstrelávanja se že začnolo. Od Juga mi, od Záhoda pa nemci stiskávlejo mesto.

Na taljanskem bojišči veduo odbijemo napáde. Na suhom nega nikše spremembe. Tak je vse, kak návadno. Taljánje napádajo, mi je pa nazáj plodimo. Zgübe taljánov so velke samo v ednom mesti je 600 mrtvih taljánov ostalo pred našimi postojankami.

Bole živo, pa zaimnivo je morje. Naše ládje pa vodni latáonjeki zandrügim napádajo taljansko morskó obrežje. Na *Benetke* so pét bomb vrgli, štere so vse na trdnjavaj exploderala pa precí kvára napravile. Kak taljansko vojno poročilo glási, so nam taljánje vtopili: „U 3.“ zváni podmorski čun. Edenájset lüdih so rešili ovi pa v čarnoj globočini morja počivlejo. Njihov spomin de na veke živo v domolübnih srcaj. — Vojne ládje so pa obstrelávale *Pelegosa* otok, na šterom so si taljánje strlivo navozili vküp.

Na francuskem bojišči se nemci držijo, pa gde odbijajo, gde pa zbijejo sovražnika. V večih mestaj so nikaj, namali naprej prišli, indri pa močno držijo svoje postojanke. To bojno polé je proti rususkomi méрно.

K Dardanellam so zavezniki znova velko vojsko spravili, törki se pa proti vsemi tomi močno držijo. Junaštvo törkov je ne zapovedati pa ober vse

hvále vredno. Zavezniki so vse svoje moči napnoli že, da pa zobstom. Bog daj, ka de na dale tüdi tak!

Na Balkáni se šče izda grožajo. Angležje pa francusje so tak zmešali balkánske držáve, ka si té nevejo kaj začnoti. Nevejo odločiti, gde bi bilo bolše. *Grčka vláda je spádnola* pa znova *Venezielos* postao miníster-predsednik. *Od srbov* gda té glás príde, ka se podpistijo, ár se od novoga napáda bojijo od naše stráni, gda pa té, ka so niti piknjice ne pripravni prekpüstítí *Bulgáriji* pa z *Albánije* tüdi neščo vöiti. *Románia* pa nešče dopüstiti, *ka bi mi skoz Srbije törki pomoč nesli k Dardanellam*. Človik naj bo, kí se tü vöspozna! Do tečas do se grožali pa čednili na Balkáni, ka se ednok samo vsi preračunajo. Ne se dobro v drügoga delo mešati!

Dom i svet.

Augustus 18. Vsígdár je velki bío té dén pred národami Monarchie. Vsígdár se z nepopisanov slovesnostjov i navdüšenostjov obslüzávao rojstni dén našega vládara. Seromi králí je vsígdár dobro djalo viditi vdánost i lübezen svojih národov, ali tak nigdár ne, kak letos. Skrvjov kázemo zdaj svetí, ka je nám naš kráo. Nigdár smo šče ne tak svetili toga dnéva. Pa ne samo mi! Tüdi v drügi držánjaj so se vršile bože slüzbe za našega krála, ino obslüzávale slovesnosti. Pri nas je v vsakoj cérkvi hválodávna boža slüzba bila. Svetilo je celo držánje, posebno pa vojska, štera je velkim veseljom obslüzávala 85. rojstni dén svojega seroga, ali dobroga vládara.

Széll Koloman, negdašuji minister-predsednik i financminister je augustuša 16-ga v Rátóti poleg Monoštra mro. Pokojni je velki človik bio. Celo svoje življenje v ravnanji vogrskoga držánja preživo tá, pa vsaki, ešče neprijátli spoznajo ka dobro. Sožalje cele monarchie je sprevodilo pokojnoga na slednoj poti v Tápánfa vés, gde ga Mikeš Janoš, szombathelyski püšpek pokopao z velkov dvorbov.

Za delanezmožne vojáke. Aug. 8-ga so po vseh cerkváj szombathelyske püšpekije nabirali za delanezmožne vojáke. Püšpekova písárna je zdaj objávila, kelko so fare darüvale vsaka pozoseb. Ceta püšpekíja: 16.000 K. Dolnja Lendava 84.54 K.; Čerensovcí 200 K.; Bogojina 79.23 K. Martjáncí 160 K.; Sobota 354.25 K.; Tišina 114 K.; Gornja Lendava 50 K.; Petrovcí (Nedila) 20 K.; Sv. Benedek 65.30 K.; Vélki Dolenci 155.50 K.; Stevanovci 133 K.; Dolnji Sinik 67 K.; Gornji Sinik 218.78 K.; Sv. Jüri 50 K.; Pertoča 67 kor.; Cankova 44.50 kor.; Sv. Sebeštján 126.65 kor.; Böltinci 110 kor.; Törnišči 81.75 kor.; Vse slovenske fare 1911.40 koron, to je

eden osmi táo tiste šume, štero je cela püšpekíja vküpdála.

Slaba prorokinja. Mládi grof Bonneville se stavo s svojimi prijátli, ka on doldobi prorokinjo Lenormand, štera je v začetki 19. stoletja velki glás mela.

„Prorokinja“ ga je z veseljom sprijéla pa njemí razložila skárt njegovo prihodnost. Na zádne je grof stano pa se šteo posloviti.

„Te mi pa ne pláčate?“ je pitala nesláno prorokinja.

„Ka? Te pa ne proroküjete, pa neвете vse?“

„Kaj nej“ je odvrnola Lenormand.

„Noríja! Nikaj neвете! Či bi vse znali, te bi to tüdi znali, ka jes nití krajcara nemam pri sebi, pa vam tak niti nemrem pláčati“, je djáo grof pa povrgeo žensko, stávo pa dobo.

Iz pisem naših vojákov.

„Kda de rus fertig“. „Mi slovinci slüzimo v 45-om pešpolki v Przemysli z vogri, poláci i slováci. Zdaj se na pot správlamo, ka mo šli na rusa pa vzememo njegov varaš po imeni Petersburg (Petrograd), *te de pa rus fertig*.“ Gašpar Viljem, Črnka Jürij, Škaper Ivan z Čöpinec, Sulič Alojzi z Ritkarovec, Küjer Štefan z Martinje, Rogan Jožef z Trdkove, Fatb Hugo z Dolnjega Sinika.

Z ljübéznostjov čtéjo Novine. „Novine sem do rok dobo pa je razdelo med našimi slovinci. *Z ljübeznostjov je čitéjo*“. (Jagenič Ivan iz 48. pešpolka.)

Ne zapüsti Novine. „Jako sem zadovolen z Marijinim listem i slovenskimi Novinami. *Nigdar jiva neščem zapüstiti*. (Šernek Janoš v bolnišnici v Kremsi).

Glási.

Od naših vojákov. *Smolko* Štefan z Beltinec je ranjen v pravo roko v lakti; *Oletič* Gabor, jedino dete *Oletič* Matjaša, našega vreloga širitela Novin in Marijinoga lista pri Sv. Martini, je pa mrtev, kak nam poročá sam tužni oča. Ponüdi tema na veliko posküšnjo djanima starišama *Žalostna* Mati Božja tolažbo, düšo pokojnoga njidva sina pa, venčaj z večnov slavov. — Mrtev je *Hozján* (Glavačičov) Jožef z Vélke Polane v ruskom zavzetništvu. Glás je dáo Nemeč Anton z Žiškov. — Strojna puška je v sednih mestah prestrelila i vmorila tüdi, *Németh* Štefana z Hotize aug. 2-ga. Naznano je to pokojnoga ženi *Legén* Štefan z Trnja. — *Žökš* Janoš, poddesetnik z Kovačavec nam sledeče naznanja: ranjeni je:

Žokš Janoš sam v šinjek od šrapnela, *Veren* Ferenc z Gorice v levo roko i bedro, *Pozvek* Stefan z Vadarec v levo roko, *Šoprla* Ferenc z Motovilec v levo roko i bedro, *Dominko* Franc z Rakičana v glavo od šrapnela; mrtviva sta pa: *Barbarič* Franc z Zenkovec aug. 6.-ga i *Šiftar* Janoš z Gornjih-Strukovec. Naznanilo nam je doposlano aug. 11.-ga i do rok prišlo 19.-ga.

Nesreča. V Zalaegerszegi je *Over* Ignác vojak ščeó svojo puško čistiti. Po nepriliki je pa mesto svoje edno nabito vzeo v roke, štera je pri čiščenju počila, ednoga vojáka vmorila, drugoga pa teško ranila.

Vitez zlatovunatnoga reda. Apostolski kralj je *Zichy* Augustin grofa, beltinskoga veleposestnika imenuvao za viteza zlatovunatnoga reda.

Nabor v Zala županiji. V Lendavi je bio nabor za 43—50 let stare 23-ga za lendavsko i nedeličko, 25-ga za bogojansko i gyertyanoško, 27-ga za törjansko, 28-ga za beltinsko notarošijo; 30-ga pa bo za črensovsko, sept. 2-ga za dobrovničko, i 3-ga za bratonsko notarošijo.

Keljko so darivale slovenske fare za delanezmožne vojake? 2085 kor. 21 fil. je po cerkvah nabrano. Slovensko ljudstvo je zaistino smilenoga srca.

Steeltoni je bio Sv. Missijon za slovence od junia 6—13. toga leta, šteroga je vodo *Anton Sojar* slovenski plivánuš z Chikáge.

Vlovljeni je na Rususkom Gramfol Jožef z Črncov. Glás je pred Števan Královom prišeó od njega. Vlovljeni so šče: *Baller* Jožef Puconci; *Benčec* Miháo z Strukovec, *Benczák* Ferenc z Křoga; *Flisar* Ferenc z Brezovec; *Gáspár* Janoš z Gornjega Sinika. *Maitz* August z Ocinja, *Orbán* Jožef z Dolnjega Sinika; *Piv* Jožef z Martjánec; *Šalamon* Józef z Rogašovec; *Török* Józef z Gorice; *Vörös* Števan z Tešánovec.

Slovo. Devetnajset let stari domobranci se z celim srom poslovimo od svojih starišov z bratov, z sester, z poznančov i idemo na bojišče. Molite za nas, da ostanemo čisti, beli na duši, kak je obleka v štero so nas že oblekli. Sprimate za nas miloga Jezusa, On naj bo zadnji, srčni pozdrav za vas: *Ružič* Franc z Petanec, *Ratnik* Alojz z Gederovec, *Smodiš* Jožef, *Šarkan* Anton i *Škodnik* Franc z Domajinec, *Vidonja* Bela z Dolnji-Slaveč, *Vlaj* Števan z Vadarec, *Kos* Matjaš z Petanec.

Proščénje je bilo na Vélko mešo pri sv. Mártini v Medžimurji. Vnogo

lústva je pri vrelo na té dén tú vkúp v procesijaj. Túdi naši slovinci so prišli posebno z Hotize. Velka vnožina je prišla z sosedne, štrigovske fare pod vodstvom *Možar* Števana plebanoša. V procesiji je bilo 723 belo oblečenih deklin. Vse procesije so se združile pri Sv. Martini, gde so za zmágo naše vojske molile. Škoda, ka so neki razvúzdanci oskrunili svétost toga dnéva z krvávim bitjom, tak ka so naslednje z prebitimi glavámi razišli.

Proščénje je bilo preminočo nedelo na Kobilji. Prišestno nedelo de pa v Bogojini. Sept. 4-ga do pa tú senje.

Ogenj. Aug. 10.-ga je velka grmlavica bila v Gornji Petrovcih. Tresnolo v hižo *Luczu* Ivana svinskoga trgovca. Z hiže so samo stiné ostale štala je pa z gümlom vred doteo zgorela. Vsa krma pa slama je vesnola, samo živino se posrečilo za časa rešiti.

Od ednoga pisma. Vredništvo Novin dén za dnévom vnogo pisem dobi. So med njimi lepa, postenjá vredna, ali žalost, nájdejo se túdi, takša z šterih hüdoba guči. Nájdejo so takši, ki ponücajo to okolščino, ka vredništvo ne pozna vsakoga, pa takša pisma pošilajo, v šterih drugim poštenjé jemléjo, ali pa svoje hüdobje zakrivlejo s tem, ka druge ogrizávló. Takši božnjácje lekaj nevejo, ka jé právda, štera širitele krivih glasov ostro kaštiga. Vredništvo je ne vseznajoče, pa se tak zná zgoditi, ka krivi glás túdi objávi, ár ne pozna poštenost tistoga, ki je takši glás poslao. — Na popisanje teh vrstic nas je zdaj znova edno pismo nagnolo, štero je eden dečko poslao. Té dečko se toži, ka ga edna dekla zapelávlé, njega „18 letnoga nedüšnoga mladénca“, kak to on sám piše. Poslao je túdi deklinino pismo. Mi toga dečka ne poznamo, ali tak po nepriliki smo zvedili, ka jé „nedužen mladénec“ ne tak nedužen, kak se rédi, ár že te ne bio tak „nedužen“, gda je v ponávla-jočo šolo hodo. Ka zdaj na to povete? Ka pa dekla? To vam povem, ka se mi vsi slobodno skrijemo, ki v Novine pišemo, pred njenim pismom. Strašno lepo je! Le čújte! „Pozdrávim te tak lepo, kak nájjakše rožice cvetéjo i ftičice popevajo, kak zláto sunce sija.“ Več niti ne bom pisao. Tak je lepo, ka grozno. Dekle! štera bi rada lepa pisma pisala dečkom, naj se zglási pri vredništvu Novin, pa njoj mi povemo, gde je tá dekla domá, štera tak lepa pisma zná pisati. Či nam stroški dopústijo túdi natisnemo to pismo, pa je te vsaka dobi.

Gospodárstvo.

Jabočnica.

Stári govor právi, ka „krüha telko bo, kelko Bog dá, vina pa telko, kelko oča ščeó“, da je pa záto ne vsikdár tak istina. Vnogi krüh se pojej na sveti, vu šterom ne polovice mele pa vnogo vino se spijé, vu šterom ne kaple vodé.

Dober gorički vért vu vino vodé ne vlevle. Či rédi slabeše vino z vodov, tisto posebi dela za vroče letašnje dnéve, kda bi čisto vino pri deli škodljivo bilo. Vam popíšem drugoč kak.

Začno sam samo záto z tem, ár vnogi vlejí vodo med vino, vej je tak preveč močno — v jabočnico pa ne, ár je prej tak slaba.

Pa se meša! Vu vino ne smej vodé prešati, ár te vse bo z njega, samo vino nej.

Vu jabočnico pa potrebno vodo mešati, ár se ovači zvužgé, se vleče, ali na jesi obrné.

Što ščeé zdravo pa čisto pijačo dobiti z jábok, on more malo računati znati:

Jaboka so nájbogša te tučti, či so že tak zrela, ka se dájo stepsti s trošenjom. Ki je z botom mláti doli, tisti ne vej, ka na takših vekaj, štere on zdaj dolizmláti, kleti ne bode jábok; ob drugim pa pozábi, ka nezreli sád nemre vugodne župe meti.

Kda se jáboka stepéjo se naj vünej na trati vkúp správiyo pa naj tam bodo 1—2 tjedna, ka príka grátajo, to je, ka se bole dozorijo. Naj nišče ne míslí, ka bi takša jáboka menje župe dalá, kak zdaj stepena. Rávno na opak, ešče več dájo, ár se vsa teločina vösprávi z njih, z trdih pa nej.

Kda što ščeé tučti, si posodo naj dobro zčisti. Ki je láni jesi rédo ob-slednjim pa zdaj prešo i posodo samo malo poplavne mesto poštenoga pranjá, on se naj ne čüdiva, či se njemi jabočnica pokvári, ár jesijove glivice pridejo v njo pa od tej ona skísne. Rávno tak je túdi z lagvom slabo opránim.

V čistojsi posodi stučena jáboka se prešajo. Tú je zdaj te potreben račun: Obprvim zračunaj, kak velki je lagev, kelko litrov ide v njega. Napuni dve tretini lagva z čistov jabočnicov. Té trop, šteroga si dozday vösprešao z túči, ali semeli znova. Vlej na njega pol telko vodé, ka si dobo číšte župe z njega. To naj stoji prek 12 vör, ali od 24 vör duže nej. Z toga dobíš dva-krát telko župe, kelko si vodé gori vlejao. Z tov župov napuni lagev, šteri je do dve tretini z čistov župov bio natočeni pa tak daj vreti, ka de vömetala. Malo menje vodé slobodno

vzemeš. Dosta menje nej záto, ka se ti te ne zčisti prav pa ne bode stálna. Ka ti više ostáne z vodene, je rávno dobro za piti. Dosta bogše, kak čista jabočnica.

Či dosta máš jabočnice pa jo ščés prek leta dni meti, je dobro, či cuker zменеš pa pred vrenjom edno kilo na vsaki sto litrov notri deneš. Več ne, ár njemi ne vzeme haska. Menje je od tvoje vole odvísno. Takša je včasi ne za piti — je presladka.

Jabočnico dotakati trbej tak, kak vino. Pa či je čista tekla, te nájkesnej v súsci pretoči, či je pa gósta bíla, te ešče prle, ár ovači njéne droždžé začnejo pod njov gniliti pa jo pokvárijo: ona zvonja, ali se na sprotoletje z nova vgstí.

Z drúgoč vósprešani tropin ešče te izda lahko rédiš jesi, či je v zeljovo kad na ráhi notrizdrobíš, počákaš tje-den, ali dvá, dokeč vroče grátajo pa kda so že prav zvužgáne, te nalijéš telko vode na njé, kelko trbej, ka voda gori pride. To kísaš ešče tečas, ka jesično zdúho dobí pa te vósprešaš i v odpreti lagev správiš. Či je takši jesi zaprva slab, se ne zoságaj, pomali na toplom že močen gráta, ka boš ešče vodo mogo vlevati v njega. Posúšene tropine se pa v zimi lahko svinjám kúhajo.

Veselje, štero nam núdi slastno zavživanje jedi, je najpravejše znamenje življenjske jakosti, zato ka tisto, ka zavžijemo s slastjov, da našemi teli moč pa odporno silo, možganom pa vekše zmožnosti. Zato pa trebe vsigdar paziti na prebavo, pa rabimo, či se nam ona zapre, či mamó krče, napinjanje, netéčnost, či mamó trešliko ali mrzlico, močno svedsko tinkturo (tinctura svedica), štera je znana túdi pod imenom življenjski esenc ali balzam; to vrastvo krepí žalodec, búdi tek, čisti krv. vtíšuje krče, pospešuje prebavljanje, pa tak zabrani vnogo betegov. Pravo se naroči pri lekarnari E. V. Stubica, cenrala št. 146. (Horvatsko). Trije velki glažki franko za K 5.—, 12 malih glažkov franko za K 4.—

Kolera.

Či je pa to tak, te nega drúge pomoči, kak kolero vóz gráb zmetati, pa jo te tak oničiti, ve ruse túdi te nájleži zbije, či je vó zjárkov splodi. Začnolo se na to delo! Navse kraje so se z motikami pa z lopatami v grabe spravili lúdjé, pa so metali vó kolero na pot. Pa so čedno včínoli! Komi bi prišlo gda na pamet, ka bi se v grabo spravo kolero klat?

Malo šteromi, posebno zdaj, ka te krémárje tak božna vina májo! Či pa kolero vó na pot správijo te se gotovo

zaprávi, ve do šče júneci po njoj kláčili. Pa se rávno tak zgodilo. Na pot zmetano kolero so vse vkúp zmoždžili. Ona se bránila, pa se hodéčim na črevle lovila, da pa to nikaj ne. Što na sveti je gda čúo, ka bi čreveo od kolere premino?! Gotovo ka nišče. Znosom pa nišče ne rova na poti. Či ži što tak daleč prišeo, te se váj v grabo správi, ve je tam bole ráha zemla.

Po takšoj poti se posrečilo kolero scela zapraviti. Človeči rod de pa naveke zahválen tistim, ki so vózoštoverjali gde se kolera drži pa, kak se zaprávla.

Na pa spomin teh slávnih možov ne miné, nego na veke živé pred očmi késnoga odvetka, je odrédjeno, naj se stálen spomenek postávi njim na část. Ár pa nega vékše sláve, kak či se zmagoválcov spomenek s na razdretom prebivališči neprijátla zdigávla, razderéjo se naj vsa gnojíšča, té večne zibeli kolere, pa na njihovom mestu se naj z betona naprávi graba, štera de stáлно opominala lúdi na tisti boj, v šterom je kolera premágana.

Mirosláv.

Najnovéše.

Osovíec rususka trdnjava je túdi spadnola.

Okoli **Brest-Litovska** vsikdar dale idejo naši. Zvúnešnje trdnjave so še predrli. Dosta jezér rusov so zgrabili.

Pošta.

Orehovec Št. Rittkarovci. Nemam kalendarov. Zglasi se pri dolenskom gospodi plebanoši, morebit je tam dobiš. **Slivnjek Fer. Sebeborci.** Tistih, ki so v Przemysli bili, ne moremo goriskati. Rusi ne dájo od njih nikšega odgovora. **Serec Alojz. 18/III. Etap pošta. Wloszczowa.** Če kaj premorete z dobre vo'e. če nej, pa túdi dobro. Vsem sréne pozdrave. **Smodiš Jožef. Pertoča.** Dajte mi glas, če je vaš sin meo kakšo šaržo, ali nej i keljko taborsko pošto je meo? **Sakovič Ivan. Zenkovci.** Tistih, ki so v Przemysli bili, ne moremo goriskati, dokeč rusi imenika zgrabljenih sem ne pošljejo. Obečali so ga ali dozdej je ešče naj prišeo. — Od Gomboca pa dajte glas 1) če je meo šaržo? 2) na šterom bojišči je bio zadnjokrat? 3) Kda je pisao zadnjokrat? 4) kakši glas je pišo od pajdašov od njega? **Zorko Štefan strážamester. Skole.** Dobo sem 5 k. naročnine. Bog lepo plati. **Štefan Horvat Prem. Steelton.** Dvema pošljem v Cleveland, kak prosite. Hvala na misijonskom spominki.

„ELSA-FLUID“

Kak dober prijatelj

slúži vnogo jezerim čitatelom naših novin zdravilni Fellerov „Elsa-Fluid“. Obrambo najdejo v njem proti vnogim betegom pa je zaneslivi čuvar našega zdravja. Preporučamo čitatelom, naj si naročijo, či ga šče ne bi poznali, zato ka ki se šče ohraniti zdravje, bi ga mogo stalno meti pri hiži. Vnogo jezer zahvalnih pisem hvali pa dosta zdravnikov ga rabi.

Reuma, protin, či je ravno zastarani, neura'gične bolečine, glavobol, zobobol, bolezní v guti pa na šinjeki, nervoznost, bodlaji, trganje, zvinjenje, influenza, bolečine na hrbti, v križeci, otrplenost, slabošča, trganje v glavi, nadale očesna slabost, mozoli, ranitve, brezsnenost pa túdi dosta drúgih betegov se jako dobro vrači s Fellerovim „Elsa-Fluidom“. Njegov vpliv je zdravilen, očerstvuje, vala za kašel, zamuknjenost, natho, za prsne pa gutne bolezní pa ešče proti trešliki túdi. 12 malih, 6 vekših ali 2 špecialna glažka staneta 6 koron franko. 24 malih, ali 12 vekših ali 4 špecialni glažki stanejo 10 koron.

Človeki razdreseli življenje

večkrat takši beteg, šteri je posledica pokvarjenoga žalodca pa črev, zato pa ščemo opomenoti čitatela, ka proti bolečini v žalodeci, proti krči, breztečnosti, proti bolečinam v ledevjaj, proti vómetanji, glavoboli, riganji, napihnjenosti, pri zagatenji pa pri vsakojačkom motenji prebavljanja, pri zlatoj žili, pri brúljenjej itd. vnogo jezer lúdi rabi z najbolšim uspehom Fellerove čistilne rabarbarske „Elsa-kruglice.“ 6 škatul stane 4 korone 40 fil, 12 škatul pa 8 koron 40 fil. franko. Čuvajmo se pa od ponarejenoga vrastva. Što šče dobiti pravi Fellerov „Elsa-Fluid“ pa „Elsa-kruglice“, naj si je naroči lekarnari E. V. Feller, Stubica, Centrala 146. (ž. Zagreb.)